

Julkilausuma teemoittain

1. Kaupungin tulojen kasvattaminen

Mitä maksuja Lahti voi korottaa?

Asukaspaneelin pääviesti

Lahden tulee painottaa maksuja, joiden negatiiviset sosiaaliset ja hyvinvointivaikutukset ovat vähäisiä, ja jotka eivät heikennä kaupungin vetovoimaa. Maksuja ja veroja tulee kasvattaa maltillisesti ja oikeudenmukaisesti niin, ettei pienituloisten ja lapsiperheiden taakka kasva, eikä kaupungin vetovoima heikkene – painottaen **kohdennettuja maksuja ja sanktioita** sekä vain **pieniä tuloveron nostoja**.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Lahden kaupunki voi korottaa sakkoja, koska ne eivät kohdistu yhteen kohderyhmään tai pienituloisiin vaan perustuvat saajan omaan toimintaan. Sakot ja uhkasakot ohjaavat toimintaa ja luovat kannustimia (esim. pysäköinti, rakentaminen, ympäristön siisteys). Vaikka sakkojen kokonaistaloudellinen vaikutus on pieni, myös pienet tulot nähdään osana kokonaisratkaisua. Sakkoja ja pieniä maksuja tulisi tarkastella säännöllisesti ja tarvittaessa korottaa maltillisesti (esim. indeksikorotukset). Sakkojen nostolla on vain vähäisiä negatiivisia vaikutuksia eri kohderyhmiin, mutta valvonnan kustannukset tulisi ottaa huomioon. Sakot eivät vähennä suurempien toimijoiden investointihalukkuutta.
2. Asukaspaneeli suosittaa tuloveron nostoa tietyin edellytyksin, sillä tuloverolla on suuri vaikutus kaupungin kokonaistuloihin. Korotuksen tulisi olla hyvin maltillisia (esim. 0,1–0,25 prosenttiyksikköä). Lahden ei haluta olevan verotuksen kärkikunta, vaan verotaso tulee tarkastella suhteessa muihin kuntiin. Tuloveron nosto kohdistuu tasaisemmin kuin monet palvelumaksut, eikä suoraan heikennä pienituloisten asemaa tai nosta asumiskustannuksia. Veron nostolla mahdollistetaan muun muassa lapsiperheiden palvelut. Lahden tulisi myös lisätä ymmärrystä, mihin verovarojen käyttö kohdistuu.
3. Asukaspaneeli suosittelee nostettavaksi esimerkiksi rakentamiseen liittyviä maksuja. Maksujen osuus erityisesti suurempien hankkeiden kokonaiskustannuksista on vähäinen, eivätkä ne kohdistu erityisesti heikommassa asemassa oleviin.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Asukaspaneeli suosittelee, että maksuja tarkastellaan säännöllisesti, jotta kokonaisuus pysyy ennakoitavana ja hyväksyttävänä. Asiakasmaksujen korotuksissa tulisi pohtia tuloperustaista porrastusta.

Lahden kaupungin tulisi tutustua uusiin rohkeisiin tulonlähteisiin, kuten kokeiluihin tietulleista tai esimerkiksi turistiverosta. Lisäksi Lahden tulee panostaa strategian mukaisten hankerahoitusten hakuihin järjestelmällisesti.

Julkilausuma teemoittain

1. Kaupungin tulojen kasvattaminen

Mitä maksuja Lahti ei voi korottaa?

Asukaspaneelin pääviesti

Joukkoliikenteen ja liikuntapalveluiden kohtuuhintaisuus kannustaa asukkaita kaupungin strategian mukaiseen kestävään ja hyvinvoivaan elämäntapaan. Aktiivinen elämäntapa tukee paikallisten palveluiden käyttöä.

Asukaspaneelin konkreettiset toimenpidesuositukset

1. Joukkoliikenteen maksuja ei saa nostaa, koska joukkoliikenne on keskeinen liikkumismuoto ikäihmisille, koululaisille, nuorille, pienituloisille sekä työssäkäyville. Se tarjoaa edullisen vaihtoehdon kalliille yksityisautoilulle. Joukkoliikenteen käytön lisääminen on osa kaupungin strategiaa ja sillä on merkittäviä ympäristövaikutuksia yksityisautoiluun verraten. Käytön lisääminen edellyttää kohtuuhintaisuuden säilyttämistä sekä aikataulujen järkevämpää suunnittelua siten, että työ- ja koulumatkojen tarpeet sekä toimivat vaihtoyhteydet huomioidaan.
2. Liikuntapalvelujen maksuja ei saa korottaa, koska kaikki liikunta tukee ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja mielenterveyttä. Ryhmässä liikkuminen tukee myös sosiaalisia suhteita. Liikuntapalveluiden tulee palvella kaikkia asukkaita. Kaupungin tulee huolehtia että kaikki käyttäjäryhmät otetaan huomioon palveluista suunnitellessa. Liikuntapalvelujen tulee olla helpommin saavutettavissa joukkoliikenteen avulla. Saavutettavilla uimahalli- ja uimakoulupalveluilla varmistetaan kaikille uimataito. Kaupungin tulee kehittää erilaisia ratkaisuja ja keinoja, kuten sporttikortti tai muut luovat ehdotukset, jotka lisäävät liikuntapalvelujen käyttöä. Tässä voidaan hyödyntää myös yritys yhteistyötä. Kaupungin tulee edistää uuden sisäliikunta- ja monitoimihallin suunnittelua ja rakentamista.

Muut huomiot ja toiveet talouden suunnitteluun sekä päätöksenteolle

Lahden kaupungin tulee nostaa työllisyysastetta eri keinoin ja etsiä lisätuloja. Esimerkiksi kaupungin tilojen käyttöastetta tulisi nostaa, sillä tiloja on vajaakäytöllä. Kaavasunnittelussa tulisi huomioida joustavasti kaavojen käyttötarkoitusten muutokset ja kokonaiskehitys. **Lahti voisi harkita talouskehityksen laatimista käyttösuunnitelmaa hyödyntäen tai nollabudjetointina.**

Seuraavat kannattaa poistaa, koska

- **ryhmä 3 ottaa kantaa ICT-kuluihin ja konserniyhtiöiden asiat eivät ole kaupungin päätöksiä: kustannuksia voisi karsia ICT-kuluista ja konserniyhtiöiden hallinnollisista kuluista**
- **Muokattu ehdotus ylempänä. budjetointia tehtäisiin nollassa tai käyttösuunnitelmasta lähtevänä budjetointina ()**